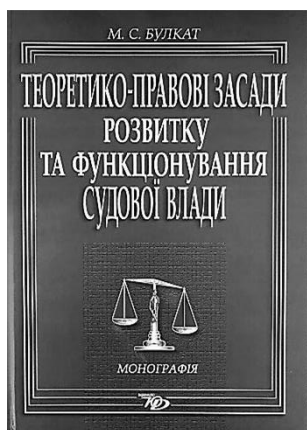

РЕЦЕНЗІЇ

Юрій Бисага,
доктор юридичних наук, професор,
заслужений юрист України,
завідувач кафедри конституційного права
та порівняльного правознавства
Ужгородського національного університету

Розвиток теоретичних положень про судову владу у демократично-правовій державі: нові виклики сьогодення (рецензія на монографію Булкат М. С. «Теоретико-правові засади розвитку та функціонування судової влади»)»*

В Україні триває судова реформа. Це одна з важливих сходинок на шляху модернізації нашої держави, яка покликана забезпечити надійний, простий і доступний захист прав і свобод громадян, а також правовий захист підприємств, установ і організацій від будь-яких неправомірних посягань.

З огляду на це, пріоритетним напрямом правничої науки є формування виважених підходів, обґрунтування та подальше впровадження відповідних концепцій розвитку судової влади, її функцій, ефективної

системи органів, яка відповідає новим викликам та завданням.

У цьому контексті слід відмітити дослідження М. С. Булкат «Теоретико-правові засади розвитку та функціонування судової влади». Автор слушно звернула увагу на «псевдометодологічний» алгоритм, використання якого, на жаль, є надзвичайно розповсюдженим у вітчизняній науці. А саме: 1) констатація існування окремих складових у структурі судової влади (при цьому до уваги переважно взято аспект законодавчого регулювання). Наприклад, тих

* Булкат М. С. Теоретико-правові засади розвитку та функціонування судової влади : монографія / НАН України, Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького. – Київ : Юридична думка, 2018. – 502 с.

чи інших судових органів, посадових осіб або процесуальних складових, які передбачені чинним законодавчим урегулюванням; 2) «наукова легітимізація» норм чинного законодавства з питань судової влади – їх опис та пояснення засобами юридичної науки, порівняння із законодавчим урегулюванням відповідних аспектів у зарубіжних країнах тощо.

Такий «науковий» опис вже існуючих органів та структур не сприяє удосконаленню державних механізмів. Натомість, автор слушно відмітила актуалізацію потреб у теоретичних положеннях, їх перегляді та вдосконаленні. А згодом – розробці (на основі таких теоретичних положень) нових демократично-правових моделей та структур.

Так, у монографії автор вирішувала низку теоретичних завдань у межах доктрини судової влади. В книзі викладено результати комплексного узагальнення наявних теоретико-правових напрацювань, а також визначено питання, які, на думку автора, потребують суттєвого доопрацювання, зміни, формування нових наукових положень стосовно їх розуміння.

У ході проведеного дослідження сформульовано та запропоновано до наукового вжитку близько двадцяти теоретико-правових дефініцій у доктрині судової влади. Також послідовно обґрунтовано процес формування багатьох систем: ознак, функцій, принципів, органів судової влади та її структури.

У першому розділі викладено авторський підхід до розуміння співвідношення процесів історичного розвитку судочинства, судової влади та поступу доктрини судової влади, що полягає в існуванні двох уявних «прямих». Запропоновано до наукового вжитку визначення процесів «історичний розвиток (генеза) судочинства, судової влади» та «розвиток доктрини судової влади», а також дефініції «концепція судової влади» і «теорія судової влади».

У другому розділі сформульовано дефініції «ознака судової влади» та «властивість судової влади», що ґрунтуються на результатах аналізу сучасного стану дослідження цього поняття, виявленій специфіці співвідношення понять «ознака» і «властивість», авторському підході до їх формування. Запропоновано до наукового вжитку визначення поняття «система ознак судової влади», що обґрунтоване результатами узагальнення наявних розумінь та авторським підходом до його визначення.

У третьому розділі запропоновано до наукового вжитку дефініції «функція судової влади», «функції судової влади», що ґрунтуються на результатах узагальнення наявних розумінь, дослідження співвідношення їх змісту із суміжними поняттями, а також на аргументованому авторському підході до їх формування. В його основі теоретико-правові положення про: правову природу демократичної, правової держави та її функціонального призначення, специфіку розвитку і трансформації функціонального призначення судочинства, зміст первинних категорій для формування понять «функція судової влади», «функції судової влади» тощо. Сформульовано дефініцію «система принципів судової влади», обґрунтовано комплексний теоретико-правовий підхід до формування системи принципів судової влади та її структури, що ґрунтується на результатах узагальнення її наявних класифікацій та використанні авторського підходу.

У четвертому розділі запропоновано до наукового вжитку дефініції «орган судової влади», «система органів судової влади», що ґрунтуються на результатах узагальнення наявних розумінь, дослідження співвідношення їх змісту із суміжними поняттями, а також на аргументованому авторському підході до їх формування. Сформульовано комплексний теоретико-правовий підхід до розуміння складових системи органів судової влади

та її структури. В його основі – система функцій, які виконує судова влада як складова державної влади у демократичній, правовій державі. На основі цього підходу окреслено систему органів судової влади України.

Слід відмітити, що монографія Булкат М. С. є суттєвим внеском у вирішення складних питань теоретико-правової науки. Сформульовані в дослідженні теоретичні положення, висновки та рекомендації можуть бути використані у науково-дослідній сфері, у законодавчій сфері, у навчальному процесі тощо.

Варто відзначити, що монографія «Теоретико-правові засади розвитку та функціонування судової влади» може бути об'єктом наукового та прикладного інтересів широкого кола читачів – від студентів, викладачів і науковців до усіх, хто цікавиться питаннями судової влади, її розвитку та функціонування. Дослідження викладено фаховою мовою в науковому стилі, на високому науково-методичному рівні. Усе це дає підстави для того, щоб високо оцінити результати праці автора.